

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CÔNG TÁC CỐ VẤN HỌC TẬP CHO SINH VIÊN KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN, TRƯỜNG ĐẠI HỌC AN GIANG

● THIỀU THANH QUANG PHÚ¹ - NGUYỄN MINH VI¹

¹Trường Đại học An Giang, An Giang, Việt Nam
Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

DOI: <https://doi.org/10.62831/202508010>

TÓM TẮT:

Hiện nay, công tác tư vấn học tập cho sinh viên là nhiệm vụ quan trọng và không thể thiếu của các trường đại học. Nhận thức được vấn đề này, Khoa Công nghệ thông tin, Trường Đại học An Giang đã từng bước nâng cao công tác tư vấn, hướng dẫn sinh viên học tập. Bài nghiên cứu này sẽ phân tích thực trạng và những khó khăn trong công tác tư vấn học tập cho sinh viên tại Khoa Công nghệ thông tin, Trường Đại học An Giang, từ đó, đề xuất một số giải pháp thiết thực để công tác này đạt được hiệu quả hơn nữa.

Từ khóa: tư vấn học tập, sinh viên, công nghệ thông tin, Khoa Công nghệ thông tin, Trường Đại học An Giang.

1. Đặt vấn đề

Phương thức đào tạo theo học chế tín chỉ đã được áp dụng ở hầu hết tất cả các trường đại học ở Việt Nam và đã giúp các trường không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo. Trường Đại học An Giang bắt đầu chuyển đổi sang hình thức đào tạo theo học chế tín chỉ từ năm 2009. Trong quá trình thực hiện phương thức đào tạo theo học chế tín chỉ, Trường Đại học An Giang luôn chú trọng đến phát triển đội ngũ cố vấn học tập. Thông qua công tác cố vấn học tập, sinh viên nắm vững các quy định, quy chế đào tạo, hiểu rõ chương trình đào tạo (CTĐT), có khả năng tự xây dựng kế hoạch học tập hiệu quả nhất cho bản thân, có khả

năng định hướng nghề nghiệp tương lai. Năm 2015, Trường Đại học An Giang đã ban hành Quyết định số 362/QĐ-ĐHAG để quy định về chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn của CVHT.

Khoa Công nghệ thông tin (CNTT), Trường ĐHAG có 2 chuyên ngành đào tạo là CNTT và Kỹ thuật phần mềm (KTPM), với khoảng 1500 SV đang theo học. Khoa có 17 lớp chuyên ngành do 17 cố vấn học tập quản lý. Tất cả các cố vấn học tập của khoa đều có trình độ chuyên môn cao, có nhiều năm kinh nghiệm làm công tác cố vấn học tập... Tuy nhiên, công tác cố vấn học tập của khoa cũng gặp một số khó khăn như chưa có hệ thống hỗ trợ tư vấn lập kế hoạch học tập, chưa có

hệ thống quản lý hồ sơ cố vấn, tỉ lệ cố vấn học tập/sinh viên còn cao, giảng viên (GV) vừa kiêm nhiệm cố vấn học tập vừa làm công tác trợ lý khoa, công tác Đoàn của khoa nên không có nhiều thời gian để tư vấn cho sinh viên,... Những hạn chế đó đã ảnh hưởng nhiều đến kết quả học tập, rèn luyện của sinh viên. Bài viết này trình bày thực trạng, nguyên nhân dẫn đến các khó khăn của công tác cố vấn học tập tại khoa CNTT, từ đó đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác cố vấn học tập tại khoa CNTT.

2. Tổng quan nghiên cứu

2.1. Thực trạng công tác cố vấn học tập tại Khoa Công nghệ thông tin

Khoa CNTT có 2 chuyên ngành đào tạo là CNTT và KTPM. Năm học 2024-2025, khoa có khoảng 1500 SV đang theo học, có 17 lớp chuyên ngành do 17 GV làm nhiệm vụ cố vấn học tập. Trong đó, có 3 cố vấn học tập là nữ và 14 cố vấn học tập là nam, tất cả cố vấn học tập đều có trình độ từ thạc sĩ trở lên và có thời gian công tác trên 10 năm. Một lớp chuyên ngành sẽ do một cố vấn

học tập làm công tác cố vấn xuyên suốt 4 năm học. Tất cả các cố vấn học tập đều nắm vững CTĐT, đề cương chi tiết học phần, các quy định, quy chế đào tạo, có nhiều năm kinh nghiệm trong giảng dạy và NCKH.

Năm học 2024-2025, nhóm tác giả đã khảo sát lấy ý kiến của sinh viên về công tác tư vấn học tập. Khảo sát được thực hiện với các sinh viên từ năm thứ nhất đến năm thứ tư của khoa CNTT. (Bảng 1)

Qua kết quả khảo sát cho thấy đa số sinh viên đồng ý với nội dung cố vấn học tập có tư vấn đầy đủ cho sinh viên các vấn đề về các quy định, quy chế đào tạo, CTĐT, sổ tay cố vấn học tập, đăng ký học phần, học lại, học cải thiện điểm,... Tuy nhiên, đa số cố vấn học tập chưa tư vấn, hướng dẫn sinh viên lập kế hoạch học tập từng học kỳ. Nguyên nhân là cố vấn học tập chưa nắm rõ hết các kết quả học tập của sinh viên và một cố vấn học tập quản lý lớp quá đông sinh viên nên không thể lập kế hoạch học tập cho từng sinh viên. Bên cạnh đó, cố vấn học tập chưa tư vấn nhiều cho

Bảng 1. Lấy ý kiến SV về công tác tư vấn học tập tại khoa CNTT

Nội dung khảo sát	Tỉ lệ % đồng ý	Tỉ lệ % không đồng ý
CVHT có giới thiệu, tư vấn đầy đủ về các quy định, quy chế đào tạo, CTĐT, sổ tay CVHT	90	10
CVHT có tư vấn, hướng dẫn SV về đăng ký học phần, học lại, học cải thiện điểm	90	10
CVHT có tư vấn, hướng dẫn SV về tâm lý, các hoạt động xã hội	52	48
CVHT có tư vấn, hướng dẫn SV về NCKH, hướng nghiệp	65	35
CVHT có tư vấn, hướng dẫn SV về học bổng, cảnh báo học vụ, bảo lưu kết quả học tập, điểm rèn luyện, học phí, vay vốn	85	15
CVHT có tư vấn, hướng dẫn SV lập kế hoạch học tập từng học kỳ	45	55
Thời lượng sinh hoạt lớp 6 buổi/học kỳ là hợp lý	85	15
Các kênh giao tiếp giữa CVHT và SV là rất thuận lợi và kịp thời	96	4
Các phòng ban, văn phòng khoa CNTT có tư vấn, hướng dẫn đầy đủ cho SV về học tập, NCKH, các hoạt động xã hội	85	15
SV được cung cấp phần mềm quản lý kết quả học tập, hỗ trợ lập kế hoạch học tập	75	25

sinh viên các vấn đề về tâm lý, các hoạt động xã hội, NCKH, hướng nghiệp. Nguyên nhân là cố vấn học tập chưa có kinh nghiệm, chuyên môn về tâm lý, cố vấn học tập ít tham gia các hoạt động xã hội cùng với sinh viên, cố vấn học tập chưa dành nhiều thời gian để tư vấn NCKH và hướng nghiệp cho sinh viên.

Khi hỏi về "Thời lượng sinh hoạt lớp 6 buổi/học kỳ là hợp lý", phần lớn sinh viên đồng ý với 6 buổi/học kỳ là đủ và không cần tăng thêm buổi sinh hoạt này vì đa số các thắc mắc của sinh viên đều được cố vấn học tập trả lời qua Zalo kịp thời hoặc SV thường xuyên gặp trực tiếp cố vấn học tập để trao đổi.

Khi hỏi về "Các kênh giao tiếp giữa cố vấn học tập và sinh viên là rất thuận lợi và kịp thời", hầu như tất cả sinh viên đều đồng ý. Các kênh giao tiếp qua Email, số điện thoại, Zalo, Facebook mang lại hiệu quả rất tốt. Trong đó, kênh Zalo là hiệu quả nhất, được sử dụng nhiều nhất.

Khi hỏi về "Các phòng ban, văn phòng khoa CNTT có tư vấn, hướng dẫn đầy đủ cho sinh viên về học tập, NCKH, các hoạt động xã hội", đa số sinh viên đồng ý. Các phòng ban bao gồm phòng công tác sinh viên, phòng đào tạo, phòng khảo thí và đảm bảo chất lượng cùng với văn phòng khoa CNTT là kênh giao tiếp trực tiếp tư vấn, hướng dẫn SV giải quyết nhiều vấn đề về học tập, xã hội, NCKH, hướng nghiệp,...

Khi hỏi về "sinh viên được cung cấp phần mềm quản lý kết quả học tập, hỗ trợ lập kế hoạch học tập", phần lớn sinh viên đồng ý. Vì trường có website quản lý đăng ký học phần (regis.agu.edu.vn) giúp quản lý toàn bộ điểm học tập của sinh viên. Thông qua phần mềm này, cố vấn học tập có thể xem kết quả đăng ký học phần, xem điểm học tập của sinh viên,... Đây được xem là kênh dữ liệu quan trọng nhất giúp cố vấn học tập nắm rõ tình hình học tập của từng sinh viên để có thể đưa ra tư vấn hợp lý cho từng đợt đăng ký học phần của sinh viên. Tuy nhiên, một số sinh viên chưa đồng ý do phần mềm này chưa hỗ trợ thống kê

điểm, hỗ trợ xây dựng tiến trình học tập nên sinh viên và cố vấn học tập gặp khó khăn trong việc lập kế hoạch học tập.

2.2. Nguyên nhân dẫn đến công tác cố vấn học tập cho sinh viên tại khoa Công nghệ thông tin còn hạn chế

Một số ít cố vấn học tập chưa thực hiện tốt công tác CVHT: tất cả các cố vấn học tập có kiến thức chuyên môn cao, nhiều kinh nghiệm trong công tác cố vấn. Tuy nhiên, nhiều cố vấn học tập không có kiến thức chuyên môn về tâm lý học nên gặp khó khăn để nắm rõ tâm tư, tình cảm, cuộc sống ngoài xã hội của sinh viên,... Một số ít cố vấn học tập chưa thường xuyên gặp sinh viên, chưa nhiệt tình giải đáp các thắc mắc hay tư vấn các vấn đề về học tập, NCKH, hướng nghiệp cho sinh viên. Bên cạnh đó, CTĐT, các quy định, quy chế đào tạo thường xuyên thay đổi nên một số cố vấn học tập chưa cập nhật kịp thời. Do đó, cố vấn học tập chưa thông tin, tư vấn kịp thời các thông tin mới cho sinh viên.

Sinh viên chưa quan tâm đến công tác cố vấn học tập: nhiều sinh viên chưa thật sự quan tâm đến công tác cố vấn học tập nên thường xuyên vắng mặt tại các buổi sinh hoạt lớp, không thường xuyên xem thông báo của cố vấn học tập, ban cán sự lớp (BCSL) gửi lên zalo nhóm dẫn đến các sinh viên này không nắm bắt được các quy định, quy chế đào tạo của trường và các thông báo của cố vấn học tập nên gặp nhiều khó khăn trong việc đăng ký học phần và lập kế hoạch học tập. Thực tế cho thấy, nhiều sinh viên bị cảnh báo kết quả học tập do tự ý bỏ học, không tham gia các hoạt động của lớp, không nắm vững CTĐT, không đăng ký học phần, học lại nhiều học phần dẫn đến không theo kịp CTĐT nhưng các sinh viên này cũng không liên hệ cố vấn học tập để được tư vấn, hướng dẫn lập kế hoạch học tập.

Tỉ lệ cố vấn học tập/sinh viên còn cao: Khoa CNTT có khoảng 1.500 sinh viên với 17 lớp chuyên ngành do 17 cố vấn học tập quản lý. Bình quân một cố vấn học tập sẽ quản lý khoảng 88 sinh viên, tỉ lệ

này là cao so với các khoa khác trong Trường Đại học An Giang. Bên cạnh đó, cũng có lớp có sĩ số lớn hơn với 100 sinh viên nhưng chỉ do một cố vấn học tập quản lý. Do quản lý nhiều sinh viên nên cố vấn học tập khó tiếp cận từng SV để lắng nghe và tư vấn cụ thể cho từng sinh viên.

Cố vấn học tập làm công tác kiêm nhiệm: các GV của khoa ngoài công tác giảng dạy còn kiêm nhiệm một số công tác khác như trợ lý khoa, công tác Đoàn của khoa, công tác cố vấn học tập, công tác NCKH nên không có nhiều thời gian để tư vấn cho sinh viên trong vai trò cố vấn học tập.

Thiếu các công cụ hỗ trợ tư vấn học tập: Cố vấn học tập sử dụng nhiều kênh giao tiếp với sinh viên như Email, Zalo, Facebook,... Bên cạnh đó, cố vấn học tập còn sử dụng website quản lý đăng ký học phần (regis.agu.edu.vn) để xem danh sách sinh viên, xem thời khóa biểu, xem kết quả học tập,... Tuy nhiên, khoa chưa có hệ thống tư vấn học tập cho sinh viên nên cố vấn học tập chưa khái quát được cây tiến trình học tập của sinh viên. Do đó, cố vấn học tập gặp khó khăn trong việc định hướng, tư vấn và lập kế hoạch học tập hợp lý cho sinh viên. Tất cả các cố vấn học tập đều quản lý các hồ sơ sinh hoạt lớp, các hoạt động của lớp, các biên bản xử lý cảnh báo kết quả học tập, xét điểm rèn luyện, xét học bổng,... dưới dạng file nên gặp khó khăn trong quản lý, thống kê và tìm kiếm.

3. Một số giải pháp đề xuất nâng cao công tác cố vấn học tập cho sinh viên khoa Công nghệ thông tin

3.1. Xây dựng đội ngũ cố vấn học tập vững mạnh

Cố vấn học tập tự rèn luyện, bồi dưỡng các kiến thức, kỹ năng về hoạt động tư vấn học tập, nắm vững và cập nhật kịp thời các quy định, quy chế đào tạo, CTĐT. Cố vấn học tập cần theo dõi, giám sát tiến độ học tập, phải nắm rõ kết quả học tập của SV, biết được cây tiến trình học tập của SV đã hoàn thành bao nhiêu học phần, có những học phần nào phải học lại, học phần nào cần học cải thiện điểm để đưa ra các định hướng và lập kế hoạch học tập,

điều chỉnh kết hoạch học tập hợp lý nhất cho sinh viên theo từng học kỳ.

Cố vấn học tập phải luôn tích cực, quan tâm, nhiệt tình, tạo sự gần gũi với sinh viên, sẵn sàng tư vấn, hướng dẫn sinh viên không chỉ trong học tập mà còn trong các hoạt động xã hội, đời sống hằng ngày, trao đổi và hỗ trợ sinh viên các vấn đề về tâm lý, lối sống đạo đức. Bên cạnh đó, CVHT cần quan tâm hướng dẫn sinh viên thực hiện các nhiệm vụ NCKH, hỗ trợ sinh viên định hướng nghề nghiệp tương lai.

Cố vấn học tập cần tăng cường quản lý các sinh viên cá biệt, thường xuyên nghỉ học nhất là các sinh viên bị cảnh báo kết quả học tập. Cố vấn học tập phải lập hồ sơ quản lý, theo dõi tiến độ học tập của các sinh viên này, liên hệ gia đình sinh viên để nắm rõ nguyên nhân và cùng gia đình tìm giải pháp giúp sinh viên lập kế hoạch học tập hợp lý để không bị cảnh báo kết quả học tập lần nữa.

Cố vấn học tập cần trao đổi với GV bộ môn về tình hình học tập của lớp mình đang cố vấn để nắm rõ tình hình học tập của sinh viên. Cố vấn học tập cần phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên BCSL và phối hợp với BCSL để quản lý lớp chặt chẽ hơn. Vì BCSL là các thành viên trực tiếp quản lý lớp thay cố vấn học tập, thường xuyên tiếp xúc với tất cả các sinh viên của lớp nên BCSL sẽ nắm rõ về năng lực học tập, tính cách, hoàn cảnh gia đình của nhiều sinh viên trong lớp. Nếu BCSL hòa đồng, nhiệt tình, biết lắng nghe ý kiến đóng góp của các SV khác và cố vấn học tập thì CVHT sẽ rất thuận lợi và dễ dàng quản lý, tư vấn cho sinh viên.

3.2. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin để hỗ trợ công tác tư vấn học tập cho sinh viên

Hiện tại cố vấn học tập và sinh viên gặp khó khăn trong việc lập kế hoạch học tập vì khoa chưa có phần mềm nào hỗ trợ xây dựng cây tiến trình học tập. Bên cạnh đó, cố vấn học tập cũng muốn quản lý hồ sơ cố vấn học tập bằng phần mềm để dễ dàng lập các biên bản họp lớp, thống kê và tìm kiếm kết quả học tập của sinh viên. Để khắc phục khó khăn đó, khoa CNTT đã triển khai nhiều đề

tài NCKH của SV về nâng cao công tác cố vấn học tập. Trong số các đề tài đó có hai đề tài đã đáp ứng được các yêu cầu về lập kế hoạch học tập và quản lý hồ sơ cố vấn học tập, cụ thể là:

- Đề tài khóa luận "Xây dựng website quản lý kế hoạch học tập của sinh viên tại Trường Đại học An Giang". Website đã xây dựng được cây tiến trình học tập của SV. Mỗi học kỳ, SV xem được điểm học tập, biết được các học phần chưa đạt, các học phần cần học cải thiện điểm, từ đó SV dựa vào cây tiến trình học tập để tự xây dựng kế hoạch học tập hợp lý nhất. Cố vấn học tập sẽ xem kế hoạch học tập của từng SV và đưa ra tư vấn phù hợp nhất cho SV.

- Đề tài khóa luận "Hệ thống thông tin hỗ trợ công tác cố vấn học tập tại Trường Đại học An Giang". Hệ thống có các chức năng như Quản lý hồ sơ cố vấn học tập giúp cố vấn học tập tạo, lưu các biên bản họp lớp, họp cảnh báo kết quả học tập, họp xét điểm rèn luyện, họp xét học bổng,...; Quản lý thông tin SV giúp lưu và cập nhật thông tin SV, gia đình SV. Quản lý kết quả học tập giúp cố vấn học tập xem điểm, xem các học phần chưa đạt, học phần cần học cải thiện điểm, tình hình cảnh báo kết quả học tập, điểm rèn luyện của từng SV. Website này giúp cố vấn học tập có thể nắm rõ tất cả thông tin của SV từ kết quả học tập, rèn luyện đến thông tin cá nhân, thông tin gia đình SV.

Hiện hai đề tài này chưa được tích hợp vào website của khoa. Khoa cần sớm đưa các đề tài khoa học này vào sử dụng để công tác CVHT của khoa ngày càng đạt hiệu quả tốt hơn.

3.3. Tăng cường công tác tư vấn học tập từ Trường Đại học An Giang, các phòng ban, văn phòng khoa Công nghệ thông tin

Trường đã thường xuyên tổ chức các hội thảo về công tác cố vấn học tập, tập huấn các kiến

thức về tâm lý SV cho cố vấn học tập, tuy nhiên hàng năm, Trường nên cập nhật những thay đổi của quy định, quy chế đào tạo, CTĐT vào sổ tay cố vấn học tập và phổ biến cho cố vấn học tập, SV đầu năm học. Sau mỗi năm học, Trường nên tổ chức lấy ý kiến khảo sát từ SV về nhu cầu cần được tư vấn, cũng như những phản hồi đánh giá của SV đối với cố vấn học tập.

Khoa cần quy định tỉ lệ CVHT/SV sao cho hợp lý nhất, phù hợp với chuyên ngành đào tạo, không phân công một cố vấn học tập quản lý quá nhiều SV. GV ngoài nhiệm vụ giảng dạy, NCKH thì có thể kiêm nhiệm thêm công tác cố vấn học tập nhưng cần hạn chế GV thực hiện nhiều công việc cùng lúc như vừa kiêm nhiệm cố vấn học tập, vừa kiêm nhiệm trợ lý khoa hay công tác Đoàn của khoa.

Các phòng ban như phòng đào tạo, phòng công tác sinh viên, phòng khảo thí và đảm bảo chất lượng cùng với văn phòng khoa CNTT cần phải phối hợp chặt chẽ và đồng bộ để cung cấp đầy đủ, kịp thời các thông tin liên quan đến chương trình học, các quy định, quy chế đào tạo, các thông báo thay đổi trong quá trình đào tạo cho cố vấn học tập và SV.

4. Kết luận

Công tác cố vấn học tập có vai trò rất quan trọng trong hệ thống đào tạo theo học chế tín chỉ và có ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả học tập của SV. Kết quả nghiên cứu của đề tài đã cho thấy thực trạng và một số khó khăn khi thực hiện công tác cố vấn học tập tại khoa CNTT. Đề tài đã đề xuất một số giải pháp để nâng cao công tác cố vấn học tập, qua đó góp phần nâng cao kết quả học tập, rèn luyện của SV. Các giải pháp đề xuất không chỉ áp dụng cho khoa CNTT mà còn có thể triển khai áp dụng cho các khoa khác thuộc Trường Đại học An Giang ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Nguyễn Nguyệt Minh (2015). Nâng cao vai trò của cố vấn học tập trong các trường Cao Đẳng theo học chế tín chỉ. Tạp chí Giáo dục, 366, 5-6.

Nguyễn Như An (2019). Thực trạng hoạt động của cố vấn học tập ở Trường Đại học Vinh. Tạp chí Giáo dục, 255, 79-83.

Nguyễn Thị Thuận và Nguyễn Văn Chương (2021). Công tác cố vấn học tập các ngành kỹ thuật tại khoa Công nghệ - Trường Đại học Cần Thơ. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ, 57(2C), 195-203.

Trần Thị Minh Đức (2012). Cố vấn học tập trong các trường Đại học. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.

Võ Thị Ngọc Lan (2016). Thực trạng công tác cố vấn học tập và trên thiết bị di động. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ, 47, 47-58.

Ngày nhận bài: 17/1/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 4/2/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 18/2/2025

SOLUTIONS FOR ENHANCING ACADEMIC ADVISING FOR STUDENTS AT THE FACULTY OF INFORMATION TECHNOLOGY, AN GIANG UNIVERSITY

● THIEU THANH QUANG PHU¹

● NGUYEN MINH VI¹

¹An Giang University, An Giang, Vietnam

Vietnam National University - Ho Chi Minh City, Vietnam

ABSTRACT:

Academic advising plays a vital role in supporting students' academic success and overall development. However, the Faculty of Information Technology at An Giang University currently faces several challenges in providing effective academic guidance. These difficulties have a significant impact on students' learning outcomes and training quality. This study analyzes the current state of academic advising within the faculty, identifies key obstacles, and assesses their effects on students. Based on the findings, the study proposes practical solutions aimed at enhancing the effectiveness of academic advising and better supporting students in their academic journey.

Keywords: academic advising, information technology, Faculty of Information Technology, An Giang University.